

*10. Защо, Господи, стоиш надалеч?
Защо се криеш във време на неволя?
2: Чрез гордостта на нечестивите сиромашът се
измъчва;
те се хващат във лукавствата, които ония измис-
лят.
3: Защото нечестивият се хвали с пожеланията на
душата си
и сребролюбецът се отрича от Господа.
4: Нечестивият от гордостта на лицето си казва:
'Господ няма да издири'.
Всичките му помисли са, че няма Бог.*

Да се помолим и за мъртвите сараевски влюбени, убити на осемнайсети май 1993 година на моста Връбаня, между турския и сръбския бряг.

Нарекоха ги сараевските Ромео и Жулиета, но на веронските влюбени, които и днес оплаква целият свят, им е било много по-лесно. Първо, и двамата били италианци и католици, а произлизали от подобни, патрициански фамилии.

Враждата между Капулети и Монтеги е детска игра в сравнение с окървавените брегове на Миляцка, където от едната страна са се окопали сърбите, а от другата са четири войски: санджашката, Хърватският съвет за отбрана, паравоенното спецформирование и, накрая, армията на сараевските мюсюлмани.

Момичето е Адмира Исмич, мюсюлманка, а момчето – Бошко Бръкич, сърбин. И двамата са родени през 1968 го-

дина и са на по двайсет и пет години. От началото на войната, както и много други, мечтаят да избягат от града.

За момчето ден след ден става все по-трудно да опази любовта си в този град, пълен с омраза, и безопасно да я преведе през неговите улици, на които, по ъглите, облежани на стените, прекарват времето си злонамерени, късо подстригани младежи с обици и маскировъчни униформи, които се перчат, като си играят с оръжието, и гледат накриво минавачите, а особено някоя красавица, каквато е Адмира. През мирните години преди войната, Сараево беше пълно с неми заплахи и опасности за онези, които дръзнаха поне малко да се различават от останалите. Чаршията, на която достойнството и изискаността са смъртни врагове, винаги е имала безброй начини да ги засегне, заплаши, унизи. Безсрамна псувня към онзи, който придружава някоя красавица по Главната улица, подиграване¹, подлагане на крак, та дори и физическо нападение, винаги са заплашвали онези, които дръзнаха да покажат на града изключителното си щастие. Всичко това, през първата година на войната, когато в Сараево вилнеяха въоръжени орди от униформени криминални престъпници, получи мълчаливото одобрение на властите. Да си млад сърбин и да се разхождаш из града с млада мюсюлманска красавица, значеше да си подпишеш сам смъртната присъда. Нали и Макс Лубурич, последният комендант на Сараево, през април 1945 година отвлечаше градските красавици наред улицата, вкарваше ги в открития си мерцедес, а след това ги откарваше в злокобно известната вила на Скендерия, където им се губеха следите? В тази, последната война, съществуваша множество частни затвори, пуб-

¹ В оригинала е ‘подригивање’ = ‘оригване’, но според мен е печатна грешка, вм. ‘подругивање’ = ‘подиграване’ – буквите ‘и’ и ‘у’ са една до друга на клавиатурата (Б. пр.)

лични домове, пълни с отвлечени сараевски красавици. В града безпрекословно властваше известният Исмет Байрамович, наричан Кело, предвоенен криминален престъпник. В мазите на неговия щаб на Бистрик и из околните ями, са открити стотици обезобразени трупове. Сараевските власти употребиха старата османлийска стратегия: през първата година на войната дадоха пълна свобода на градските криминални престъпници, пуснати за това начинание от затвора или доведени от Европа, за да избият колкото се може повече сърби, а след това се отърваха от тях като ги избиха, а цялата вина за престъпленията хвърлиха върху тях.

По този начин останаха напълно чисти пред света.

Както в сараевските легенди за страшните паши и бейове, които понякога се решавали да сторят и по някое добро дело, за да се разнася добрата им слава, и Кело, явно, се решил да помогне на момичето да напусне града с приятеля си сърбин и за тази услуга, казват, взел осемнайсет хиляди немски марки. Дали наистина се опитал да им помогне или нищо не предприел, завинаги ще остане тайна; сигурно е единствено това, че им е смигнал кога да претичат през моста Връбаня – през това време подкупените снайперисти щели да си затворят за малко очите.